

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Western University Research Journal of Humanities and Social Science

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2568

ISSN 3057-1766 (Print) ISSN 3057-1855 (Online)

วัตถุประสงค์ :

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม) ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ และนักวิจัยที่ต้องการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการทั้งภายในและภายนอก
2. เป็นสื่อกลางในการนำเสนอความก้าวหน้าทางการวิจัยของนิสิต อาจารย์ นักวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการภายนอกได้สร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานวิชาการ
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้มีความก้าวหน้าและนำไปสู่การเพิ่มพูนตำแหน่งทางวิชาการ

ขอบเขตของวารสาร

1. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มุ่งเน้นเป็นสื่อกลางในการสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่บทความวิชาการและผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการในสาขาต่าง ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจและการจัดการ/รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์/ นิติศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/ศิลปศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ ในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างเคร่งครัด
3. บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน จากหลากหลายสถาบัน โดยเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
4. การรับบทความของวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะเป็นบทความที่มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ช่วยขยายองค์ความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในวงวิชาการที่กว้าง และมีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม
5. ทศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น ไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เจ้าของ	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น		
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์	จิยะจันทน์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา	ตันเปาว์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น
กองบรรณาธิการ			
	ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	วงษ์วิฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	สามัคคีธรรม	สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์
	รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	รามัญ	มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์
	รองศาสตราจารย์ ดร.คณเฑาะ	ธนะวัฒน์ปริญญา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
			พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
			วิทยาเขตระยอง
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎากร	วินิจกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏ
			กำแพงเพชร
	รองศาสตราจารย์ ดร.พัลลภสรณ์	วรภัทร์ธีระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีเนตร	ตันตระกูล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา	ฤาแรง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
	ดร.ณัฐวัฒน์	พระงาม	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
	ดร.รวงทอง	ถาพันธุ์	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
	ดร.นิพิฐพนธ์	สนิทเหลือ	สถาบันเทคโนโลยี
			แห่งสุวรรณภูมิ

ฝ่ายประสานงานและจัดการ ส่วนงานวิจัยและบริการวิชาการ

กำหนดออกเผยแพร่

- ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน
- ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม
- ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้โปรแกรมบัญชีของสถานประกอบการขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี Factors Affecting the Selection of Accounting Software for Small Business in Amphoe Muang, Pathum–Thani นุชชรา พึ่งวิริยะ	127–142
อิทธิพลของอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถ ในการทำกำไรที่ส่งผลต่อมูลค่าธุรกิจของกลุ่มบริษัทธุรกิจอุปโภคบริโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย The Influence of Financial Structure Ratios and Profitability Ratios on The Business Value of Consumer Business Companies Listed in the Stock Exchange of Thailand เนติภูมิ อักษรดี และ จีรพงษ์ จันทรงาม	143–154
ความเป็นไปได้ในการพัฒนารัฐสวัสดิการในสังคมไทย The Feasibility of Developing a Welfare State in Thai Society บุญส่ง ชเลธร	155–166
อิทธิพลของทักษะนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพงานบัญชี: การพิจารณาทบทวนทํากับ ของสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย The Influence of Accounts’ Skills on the Accounting Quality: the Moderation Role of Organizational Work Environment in Small and Medium Enterprises (SMEs) in the Eastern Region of Thailand ปรีศนา อินทรโชติ และ ไกรวิทย์ หลีกภัย	167–182

อิทธิพลของทักษะนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพงานบัญชี: การพิจารณาบทบาทกำกับ
ของสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

The Influence of Accounts' Skills on the Accounting Quality: the
Moderation Role of Organizational Work Environment in Small and
Medium Enterprises (SMEs) in the Eastern Region of Thailand

¹ปริศนา อินทรโชติ และ ²ไกรวิทย์ หลีกภัย

¹Pritsana Intarachot and ²Kraiwit Leekpai

¹นักศึกษา หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²อาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹ Student in Master of Accountancy Program, Faculty of Accountancy, Sripatum University

² Lecturer in Faculty of Accountancy, Sripatum University

¹Corresponding Author. E-mail: pritsana.int@spumail.net

Received July 3, 2025; Revised August 1, 2025; Accepted August 26, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอิทธิพลของทักษะนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพงานบัญชี และ 2) ศึกษาบทบาทกำกับของสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรที่มีต่ออิทธิพลของทักษะนักบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชี โดยศึกษาจากนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดทักษะนักบัญชีและสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัยคือ ภาคตะวันออก 7 จังหวัด (ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และ สระแก้ว) กลุ่มตัวอย่างคือนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออก จำนวน 400 คน ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ณ ธันวาคม 2566 ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย มีการทดสอบความตรงและความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะนักบัญชีด้านการสื่อสาร และด้านการแก้ปัญหา (ซึ่งเป็นกลุ่ม Soft Skills) มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อคุณภาพงานบัญชีทั้งด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ ด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ และด้านความทันต่อเวลา ในขณะที่ทักษะด้านบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ซึ่งเป็นกลุ่ม Hard Skills) มีอิทธิพลเพียงบางด้านเท่านั้น 2) อิทธิพลทักษะของนักบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเมื่อรวมเอาปัจจัยสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเข้ามาด้วย พบว่า สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรส่งผลต่ออิทธิพลของทักษะนักบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญ และสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรบางด้านยังมีอิทธิพลสูงกว่าทักษะของนักบัญชี (ทั้ง Soft Skills และ Hard Skills) ต่อคุณภาพงานบัญชี

คำสำคัญ: ทักษะของนักบัญชี; สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร; คุณภาพงานบัญชี;
ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

Abstract

This article aimed to (1) study the influence of accountant skills on the quality of accounting, and (2) study the role of the working environment in the organization on the influence of accountant skills on the quality of accounting. The study was done by surveying the accountants working in small and medium enterprises (SMEs) in the Eastern region of Thailand. The research was conducted using quantitative approach. The research area covered 7 provinces in the Eastern region (including Chonburi, Rayong, Chanthaburi, Trat, Chachoengsao, Prachinburi and Sa Kaeo). The sample consisted of 400 accountants registered, selected by using purposive sampling. The research instrument was a questionnaire developed according to the research framework, tested for validity and reliability. Data was analyzed using descriptive statistics and multiple linear regression analysis. The results found that (1) accountant's communication and problem-solving skills (which were Soft Skills) had a statistically significant positive influence on accounting quality in terms of information reliability, information accessibility, and timeliness while accounting and information technology skills (which were Hard Skills) only had some influence; and, (2) when including the factors of the work environment in the organization, the work environment in the organization significantly affected the influence of accountant skills on accounting quality in each aspect; and some aspects of the working environment had a greater influence than the accountants' skills (both Soft Skills and Hard Skills) on the accounting quality.

Keywords: Accountants' Skill; Organization Work Environment; Accounting Quality;
Small and Medium Enterprises (SMEs)

บทนำ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้องค์กรภาคธุรกิจต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและอาจรวมถึงศักยภาพการแข่งขันในบางองค์การ การบัญชีเป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สามารถวางแผนและควบคุมการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น คุณภาพของงานบัญชีที่เชื่อถือได้ โปร่งใส และทันต่อเวลา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (นิศาชล และคณะ, 2566; ธัญพนนท์ และสุวิทย์, 2565) อย่างไรก็ตาม การจัดทำบัญชีให้มีคุณภาพนั้น ต้องอาศัยทั้งทักษะของนักบัญชีเอง และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในองค์กร จากการศึกษาของ สุขญา ป้องภัย และจิรพงษ์ จันทรงาม (2567) พบว่า ทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีใน

สำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับ ธนศักดิ์ กุศลสร้าง และพรทิวา แสงเขียว (2565) ที่พบว่าปัจจัยการควบคุมภายในส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีและผลการดำเนินงานขององค์กรในภาคตะวันตกของไทย นอกจากนี้ แคทรียา วันวงศ์ และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ (2564) ก็ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในกรุงเทพฯ ได้แก่ ทักษะวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร

ในด้านทักษะของนักบัญชี การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าทักษะด้านบัญชี เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี (นฤมล แสงสมุทรใจ และไพฑูรย์ อินธิ์ชัน, 2565) ตัวอย่างเช่น ทักษะการปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน (ศานิตา บุญคง และดารณี เอื้อชนะจิต, 2565) นอกจากนี้ ศักยภาพการทำงานแบบใหม่ก็ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ด้วย (บุญช่วง ศรีธรรมราช และ สุพร แก้วสะอาด, 2564) อีกทั้ง ปัจจุบันเทคโนโลยีก็ส่งผลกระทบอย่างมากต่อวิชาชีพบัญชีด้วย ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาทักษะใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Zhang et al., 2020) โดย Stancheva-Todorova (2020) ได้นำเสนอโปรไฟล์ทักษะและความรู้ที่นักบัญชียุค 4.0 ควรมี เช่น ทักษะด้าน IT การวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ด้านกฎหมายและภาษี

นอกเหนือจากทักษะที่เป็น Hard Skills (ทักษะด้านวิชาชีพ) คือ ทักษะเชิงเทคนิคเฉพาะทางที่จำเป็นในแต่ละสายอาชีพ ซึ่งได้มาจากการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานได้อย่างชำนาญและมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะด้านบัญชี ด้านเทคโนโลยี และด้านการจัดทำรายงานแล้ว ทักษะที่เป็น Soft Skills (ทักษะด้านอารมณ์และความสัมพันธ์) คือ ทักษะด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ที่ช่วยให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีปฏิสัมพันธ์และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่หุ่นยนต์ไม่สามารถทำแทนมนุษย์ได้ ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เช่น ทักษะการสื่อสาร การแก้ปัญหา ความคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการปรับตัว (Stancheva-Todorova, 2020) ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Dolce et al. (2020) พบว่า ทักษะด้านอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skills) ของนักบัญชีเป็นสิ่งที่นายจ้างให้ความสำคัญ แต่มักมีความแตกต่างจากสมรรถนะที่มีอยู่จริงของนักบัญชีจบใหม่

นอกจากนี้ ทักษะภาวะผู้นำ การตัดสินใจ และความยืดหยุ่น ก็เป็น Soft Skills ที่ช่วยให้นักบัญชีประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้น (Mosuin et al., 2019;) โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมี Soft Skills จะช่วยให้นักบัญชีทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ และสามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในองค์กรได้ (Zhang et al., 2020)

ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน สฐิตรัตน์ มีมาก และคณะ (2567) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดปทุมธานี นอกจากนี้ พัชรนรินทร์ ผินโพธิ์ และประเวศ เพ็ญอุทัยกุล (2567) ก็พบว่าสภาพแวดล้อมขององค์กรและการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในโรงพยาบาลในสังกัดกองทัพบก ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี (สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจน และคณะ, 2567) หากพิจารณาในภาพกว้าง ทักษะและสภาพแวดล้อมการทำงานของนักบัญชียุคนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพงานบัญชีในหลายประเทศทั่วโลก ไม่ใช่แค่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Do et al. (2018) ระบุว่าทักษะและสภาพแวดล้อมองค์กรเป็นปัจจัยกำหนดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเวียดนาม ขณะที่ Dolce et al. (2020) พบว่าทักษะด้านอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Soft Skills) ของนักบัญชีเป็นสิ่งที่นายจ้างให้ความสำคัญ แต่มันก็มีความแตกต่างจากสมรรถนะที่มีอยู่จริงของนักบัญชีจบใหม่

จะเห็นได้ว่าคุณภาพของงานบัญชีในปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากทั้งทักษะของนักบัญชีและสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร อย่างไรก็ตาม ยังมีการศึกษาประเด็นนี้ในบริบทของ SMEs ในภาคตะวันออกของไทยค่อนข้างจำกัด ทั้ง ๆ ที่ภูมิภาคนี้มีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งและมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาประเด็นนี้ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคตะวันออกของไทย จึงควรศึกษาว่าทักษะของนักบัญชีด้านใดบ้าง และสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาบทบาทกำกับของสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรต่อความสัมพันธ์ระหว่างทักษะนักบัญชีกับคุณภาพงานบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ตั้งเป็นสมมติฐานไว้ 3 ข้อ ได้แก่ สมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 แยกตามตัวแปรตาม ซึ่งหมายถึง คุณภาพงานบัญชีแต่ละด้าน

ส่วนวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ตั้งเป็นสมมติฐานไว้ 3 ข้อ ได้แก่ สมมติฐานที่ 4, 5 และ 6 เป็นการทดสอบทดสอบโดยเพิ่มปัจจัยสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเข้าไปด้วย (จากสมมติฐาน 3 ข้อแรก)

สมมติฐานที่ 1 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

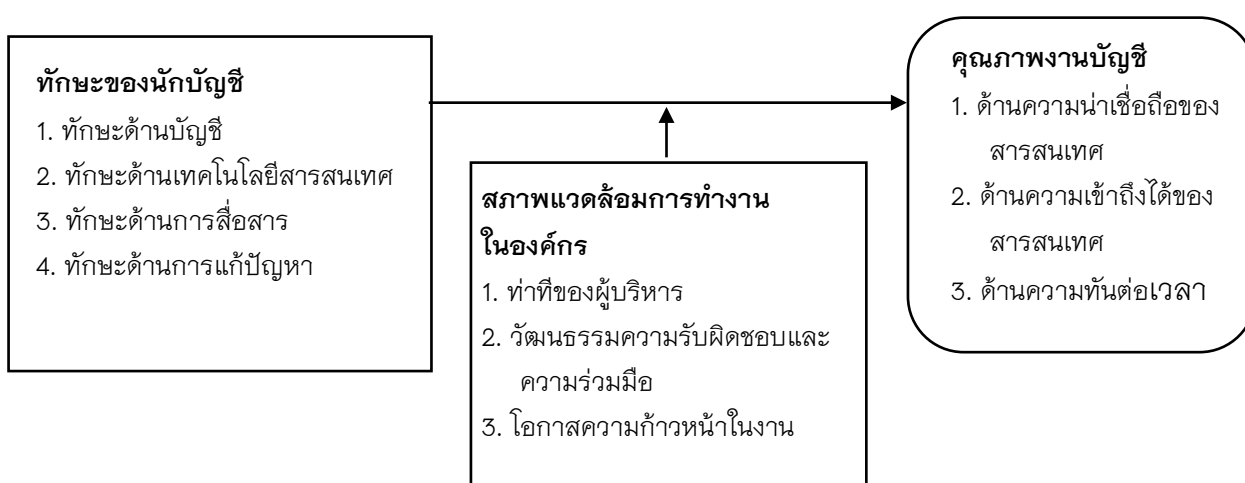
สมมติฐานที่ 3 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 6 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ประกอบกิจการในภาคตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และ สระแก้ว ประชากรมีจำนวน 15,740 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2566) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 390 ตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1976) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 0.05 ได้เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 390 ตัวอย่าง เก็บจริงได้ 400 ตัวอย่าง และวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคตะวันออกดังกล่าว และยินดีตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร ทักษะของนักบัญชี สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร และคุณภาพงานบัญชี โดยใช้การวัด มาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของแบบสอบถาม ใช้วิธีส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาว่าคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตัวแปรหรือไม่ ได้ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ไม่มีข้อใดต่ำกว่า 0.5 (เฉลี่ยทุกข้อเท่ากับ 0.93) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้จึงมีความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2568 โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามทางไลน์ จำนวน 200 คน และ 20 กลุ่มไลน์ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอจะถูกใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ผ่านการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และอิทธิพลของตัวแปรกำกับ (Moderator Variable) นำไปสู่ข้อสรุปของสมมติฐาน และสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตัวแปรอิสระที่นำมาทดสอบ	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
X1 ทักษะด้านบัญชี	1						
X2 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.494**	1					
X3 ทักษะด้านการสื่อสาร	0.541**	0.564**	1				
X4 ทักษะด้านการแก้ปัญหา	0.550**	0.597**	0.651**	1			
X5 ท่าทีของผู้บริหาร	0.398**	0.381**	0.575**	0.565**	1		
X6 วัฒนธรรมความรับผิดชอบและ ความร่วมมือ	0.538**	0.421**	0.622**	0.545**	0.626**	1	
X7 โอกาสความก้าวหน้าในงาน	0.507**	0.346**	0.538**	0.547**	0.594**	0.713**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระรวมถึงตัวแปรกำกับที่ใช้ทั้งหมดมีค่าไม่เกิน 0.75 ที่ใช้เป็นเกณฑ์ จึงไม่เกิดปัญหาภาวะพหุคูณเชิงเส้น (Multicollinearity) ทำให้สามารถดำเนินการทดสอบสมมติฐานต่อไปได้

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้น	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		5.755	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.163	3.080	.002**	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.110	-2.113	.035*	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.375	7.299	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.320	5.829	.000***	.471	2.123
R = 0.672, R ² = 0.451, Adjusted. R ² = 0.446, SE _{est} = 0.422, F = 81.164, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า ทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร และด้านการแก้ปัญหา ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศมากที่สุด โดยมี

นัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ถัดมาคือทักษะด้านบัญชี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงลบเล็กน้อยต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้น	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		4.672	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.194	3.465	.001***	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.091	-1.642	.101	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.282	5.172	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.389	6.673	.000***	.471	2.123
R = 0.653, R ² = 0.427, Adjusted. R ² = 0.421, SE _{est} = 0.4481, F = 73.563, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทักษะด้านการแก้ปัญหา ส่งผลเชิงบวก มากที่สุดต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ ตามด้วยทักษะด้านการสื่อสารด้านบัญชีตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ส่วนทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ทักษะของนักบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้น	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		6.528	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.042	0.747	.455	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.025	0.451	.652	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.383	6.927	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.244	4.129	.000***	.471	2.123
R = 0.613, R ² = 0.376, Adjusted. R ² = 0.370, SE _{est} = 0.4542, F = 59.501, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทยจึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลามากที่สุด ตามด้วยทักษะด้านการแก้ปัญหา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ส่วนทักษะด้านบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลา

การทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 นี้เป็นการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรทักษะนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีในแต่ละด้าน แสดงให้เห็นว่า ทักษะของนักบัญชีหลายด้านส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีแต่ละด้าน

อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการทดสอบว่า ตัวแปรกำกับของสภาพแวดล้อมการทำงานภายในองค์กรส่งผลต่ออิทธิพลของทักษะนักบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีแต่ละด้านด้วยหรือไม่ อย่างไร จึงดำเนินการทดสอบสมมติฐานที่ 4, 5 และ 6 ต่อไปดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
เมื่อมีตัวแปรต้น แต่ไม่มีตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		5.755	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.163	3.080	.002**	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.110	-2.113	.035*	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.375	7.299	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.320	5.829	.000***	.471	2.123
R = 0.672, R ² = 0.451, Adjusted. R ² = 0.446, SE _{est} = 0.422, F = 81.164, Sig. = 0.000***					
เมื่อมีทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		4.684	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.091	1.825	.069	.565	1.771
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.110	-2.330	.020*	.564	1.772
ทักษะด้านการสื่อสาร	.197	3.915	.000***	.423	2.365
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.233	4.451	.000***	.422	2.372
ตัวแปรกำกับ:					
ท่าทีของผู้บริหาร	.180	4.155	.000***	.498	2.010

วัฒนธรรมความรับผิดชอบและความ	.349	7.015	.000***	.374	2.670
ร่วมมือโอกาสความก้าวหน้าในงาน	-.132	-2.927	.004**	.426	2.349
R = 0.745, R ² = 0.556, Adjusted. R ² = 0.548, SE _{est} = 0.3812, F = 70.004, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของนักบัญชีและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เป็นตัวแปรกำกับส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า สภาพแวดล้อมในองค์กรด้านวัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศมากที่สุด ตามด้วยทักษะของนักบัญชี ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ซึ่งแสดงอิทธิพลน้อยลงเมื่อมีปัจจัยสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ถัดมาคือสภาพแวดล้อมในองค์กรด้านท่าทีของผู้บริหารซึ่งมีอิทธิพลที่ระดับ 0.001 ส่วนสภาพแวดล้อมในองค์กรด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน และทักษะของนักบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลเชิงลบเล็กน้อยต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศโดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ส่วนทักษะของนักบัญชีด้านบัญชีไม่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญซึ่งแตกต่างกับผลการทดสอบที่ไม่มีตัวแปรกำกับ ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับที่ส่งผลต่ออิทธิพลของทักษะบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4 ดังกล่าว

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
เมื่อมีตัวแปรต้น แต่ไม่มีตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		4.672	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.194	3.465	.001***	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.091	-1.642	.101	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.282	5.172	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.389	6.673	.000***	.471	2.123
R = 0.653, R ² = 0.427, Adjusted. R ² = 0.421, SE _{est} = 0.4481, F = 73.563, Sig. = 0.000***					

เมื่อมีทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		2.614	.009**		
ทักษะด้านบัญชี	.079	1.578	.115	.565	1.771
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.053	-1.127	.260	.564	1.772
ทักษะด้านการสื่อสาร	.046	0.915	.361	.423	2.365
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.192	3.684	.000***	.422	2.372
ตัวแปรกำกับ:					
ท่าทีของผู้บริหาร	.301	6.988	.000***	.498	2.010
วัฒนธรรมความรับผิดชอบและความ	.181	3.642	.000***	.374	2.670
ร่วมมือ					
โอกาสความก้าวหน้าในงาน	.145	3.248	.001***	.426	2.349
R = 0.769, R ² = 0.591, Adjusted. R ² = 0.584, SE _{est} = 0.3800, F = 80.961, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า ทักษะของนักบัญชีและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เป็นตัวแปรกำกับส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า สภาพแวดล้อมในองค์กรด้านท่าทีของผู้บริหารส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศมากที่สุด ตามด้วยทักษะของนักบัญชีด้านการแก้ปัญหา สภาพแวดล้อมในองค์กรด้านวัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือ ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงานตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ส่วนทักษะของนักบัญชีด้านบัญชีด้านการสื่อสารไม่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญซึ่งแตกต่างกับผลการทดสอบที่ไม่มีตัวแปรกำกับทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับที่ส่งผลต่ออิทธิพลของทักษะบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 5 ดังกล่าว

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
เมื่อมีตัวแปรต้น แต่ไม่มีตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		6.528	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	.042	0.747	.455	.619	1.617
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.025	0.451	.652	.571	1.750
ทักษะด้านการสื่อสาร	.383	6.927	.000***	.500	2.001
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.244	4.129	.000***	.471	2.123
R = 0.613, R ² = 0.376, Adjusted. R ² = 0.370, SE _{est} = 0.4542, F = 59.501, Sig. = 0.000***					
เมื่อมีทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรกำกับ:					
ค่าคงที่		5.197	.000***		
ทักษะด้านบัญชี	-.045	-.835	.404	.565	1.771
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.039	.755	.451	.564	1.772
ทักษะด้านการสื่อสาร	.185	3.396	.001***	.423	2.365
ทักษะด้านการแก้ปัญหา	.118	2.088	.037*	.422	2.372
ตัวแปรกำกับ:					
ท่าทีของผู้บริหาร	.220	4.703	.000***	.498	2.010
วัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือ	.288	5.341	.000***	.374	2.670
โอกาสความก้าวหน้าในงาน	-.030	-.619	.536	.426	2.349
R = 0.699, R ² = 0.489, Adjusted. R ² = 0.480, SE _{est} = 0.4127, F = 53.514, Sig. = 0.000***					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษา พบว่า ทักษะของนักบัญชีและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เป็นตัวแปรกำกับส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า สภาพแวดล้อมในองค์กรด้านวัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลามากที่สุด ตามด้วยท่าทีของผู้บริหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001 ตามด้วยทักษะของนักบัญชีด้านการสื่อสาร ด้านการแก้ปัญหาตามลำดับ ซึ่งแสดงอิทธิพลน้อยลงเมื่อมีปัจจัยสภาพแวดล้อม

การทำงานในองค์กร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ 0.001, 0.05 ตามลำดับส่วนทักษะของนักบัญชีด้านบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลาอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับผลการทดสอบที่ไม่มีตัวแปรกำกับ แสดงให้เห็นว่า ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรเป็นตัวแปรกำกับที่ส่งผลต่ออิทธิพลของทักษะบัญชีต่อคุณภาพงานบัญชีด้านความทันต่อเวลา จึงยอมรับสมมติฐานที่ 6 ดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

1.อิทธิพลของทักษะนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล แสนสมุทรใจ และ ไพฑูรย์ อินตะชนัน (2565), ศานิตา บุญคง และดารณี เอื้อชนะจิต (2565), บุญช่วง ศรีธรรมราชวร และ สุพร แก้วสะอาด (2564) ซึ่งให้เห็นว่า ทักษะของนักบัญชีด้านบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอื่น ๆ ส่งผลต่องานบัญชี งานวิจัยนี้กลับแสดงให้เห็นว่า ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อย่างน้อยก็ในภาคตะวันออกของประเทศไทย ทักษะของนักบัญชีที่เป็นกลุ่ม Soft Skills ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา และการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างสูง และเห็นได้ชัดเจนกว่าในแง่อิทธิพลต่อคุณภาพของงานบัญชี ทั้งในด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศการเข้าถึงได้ของสารสนเทศ และความทันต่อเวลา มากกว่าทักษะในกลุ่ม Hard Skills ซึ่งได้แก่ทักษะด้านบัญชีและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นไปได้ว่าในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นักบัญชีใช้ทักษะด้านบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานก็เพียงพอสำหรับการทำงาน แต่ทักษะด้านการแก้ปัญหา และการสื่อสารยังถูกใช้ในระดับสูง

2.บทบาทกำกับของสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรต่อความสัมพันธ์ระหว่างทักษะนักบัญชีกับคุณภาพงานบัญชีสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกของประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลูติรัตน์ มีมาก และคณะ (2567), พชรนรินทร์ ผินโพธิ์ และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล (2567), สุธีรา ทิพย์วิวัฒน์พจนา และคณะ (2567) ที่พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำการทำงานเป็นทีม สภาพแวดล้อมองค์กร และทักษะในศตวรรษที่ 21 มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีนั่น งานวิจัยนี้นอกจากจะสนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าวแล้ว ก็ยังชี้ให้เห็นด้วยว่า ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมักมีทรัพยากรค่อนข้างจำกัดกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ และโครงสร้างอาจมีความไม่แน่นอนมากกว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานขององค์กร โดยเฉพาะท่าทีของผู้บริหาร และวัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือ ส่งผลอิทธิพลอย่างมากต่อคุณภาพของงานบัญชี ทั้งในด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ การเข้าถึงได้ของสารสนเทศ และความทันต่อเวลา ส่วนโอกาสความก้าวหน้าในงานส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีอย่างมีนัยสำคัญในด้านความน่าเชื่อถือของสารสนเทศและด้านความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ แต่ไม่ส่งผลต่อความทันต่อเวลาในธุรกิจขนาด

กลางและขนาดย่อม (SMEs) อย่างน้อยก็ในภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นไปได้ว่า งานบัญชีมีกำหนดเวลาแน่นอนที่ต้องทำให้เสร็จ เพียงเท่านี้ของผู้บริหารและวัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือก็เพียงพอที่จะส่งผลต่อความทันต่อเวลาของงาน โอกาสความก้าวหน้าในงานจึงส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชีด้านอื่นที่มีลักษณะซับซ้อนกว่า ซึ่งได้แก่ ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ และความเข้าถึงได้ของสารสนเทศ หรืออีกทางหนึ่ง ความก้าวหน้าในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อาจไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะสร้างแรงจูงใจได้มากนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ทักษะของนักบัญชีด้านการสื่อสารและด้านการแก้ปัญหา (Soft Skills) ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพงานบัญชีทุกด้าน ในขณะที่ทักษะด้านบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Hard Skills) มีอิทธิพลเพียงบางด้านเท่านั้น

2) สภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร โดยเฉพาะท่าทีของผู้บริหาร วัฒนธรรมความรับผิดชอบและความร่วมมือ ส่งผลเชิงบวกอย่างมากต่อคุณภาพงานบัญชีเกือบทุกด้าน แต่โอกาสความก้าวหน้าในงานส่งผลเพียงบางด้านเท่านั้น และยังมีอิทธิพลสูงกว่าทักษะนักบัญชีด้วย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาเชิงเปรียบเทียบความสำคัญของทักษะ Soft Skills และ Hard Skills ต่อคุณภาพงานบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภูมิภาคอื่นๆ ของไทย เพื่อยืนยันผลการศึกษาในวงกว้างยิ่งขึ้น

2) ศึกษาเชิงลึกในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เฉพาะประเภท เพื่อวิเคราะห์ความต้องการทักษะของนักบัญชีและลักษณะของสภาพแวดล้อมการทำงานที่เฉพาะเจาะจงกับธุรกิจแต่ละประเภท

3) การศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อคุณภาพงานบัญชี เช่น การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในงานบัญชี ระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี เป็นต้น เพื่อให้เห็นภาพองค์รวมของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานบัญชีได้ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

แคทรียา วันวงศ์, และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการ

ปฏิบัติงานของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(8), 120–134.

- ฐิติรัตน์ มีมาก, ศุภกิจ รูปสุวรรณกุล, ธารากร วุฒิสถิรกุล, และรติกร บุญสวาท. (2567). ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและทักษะทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมาสสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(2), 109–125.
- ธนศักดิ์ กุศลสร้าง, และพรทิวา แสงเขียว. (2565). ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของนักบัญชีและผลการดำเนินงานขององค์กรในภาคตะวันตกของประเทศ ไทย. *Journal of Modern Learning Development*, 7(11), 195–211.
- ธัญพนนท์ ภูมิลาโยธัญ, และสุวิทย์ ไวยทิพย์. (2565). ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแรงจูงใจ และความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุคดิจิทัล. *RMUTP Journal of Business and Innovation Management*, 1(1), 36–54.
- นฤมล แสนสมุทรใจ, และไพฑูรย์ อินตะชน. (2565). ทักษะการปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ต่อ ความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 8(8), 115–126.
- นิตาชล เศรษฐเจริญกุล, กัสมา กาซ็อน, และพัทธมน บุญยราศรัย. (2566). ทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีสังกัดที่ทำการปกครองอำเภอในประเทศไทย. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 9(7), 643–653.
- บุญช่วง ศรีธรรมราชฎี, และสุพรแก้ว สะอาด. (2564). ผลกระทบของศักยภาพการทำงานแบบใหม่ที่มี ต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในสถานการณ์ COVID-19. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 3(6), 17–29.
- พัชรนรินทร์ ผินโพธิ์, & ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2567). สภาพแวดล้อมขององค์กรการปฏิบัติงานด้าน การเงินและบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและ บัญชีของโรงพยาบาลใน สังกัดกองทัพบก. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร*, 4(3), 1188–1203.
- ศานิตา บุญคง, และดารณี เอื้อชนะจิต. (2565). ทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความเชี่ยวชาญ ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี. *RMUTI JOURNAL Humanities and Social Sciences*, 9(2), 94– 108.

- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2566). รายงานข้อมูลผู้ประกอบการ SMEs ณ เดือนธันวาคม 2566. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2568, จาก <https://www.sme.go.th>.
- สุขญา ป้องภัย, และจิรพงษ์ จันทรงาม. (2567). ทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(7), 824–841.
- สุธีราทิพย์ วิวัฒน์พจนนา, ทิพย์ารณณ์ ปัตถา, กาญจนา คูมา, สนธิญา สุวรรณราช และสรวิษฐ์ บุญวุฒิ. (2567). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี. *วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมณี*, 7(1), 65–79.
- Do, D. T., Truong, D. D., Tran, M. D., & Nguyen, T. N. L. (2018). Determinants influencing performance of accountants: The case of Vietnam. *International Journal of Economics and Finance*, 10(7), 1–9.
- Dolce, V., Emanuel, F., Cisi, M., & Ghislieri, C. (2020). The soft skills of accounting graduates: Perceptions versus expectations. *Accounting Education*, 29(1), 57–76.
- Mosuin, E., Mat, T. Z. T., Ghani, E. K., Alzeban, A., & Gunardi, A. (2019). Accountants' acceptance of accrual accounting systems in the public sector and its influence on motivation, satisfaction and performance. *Management Science Letters*, 9(5), 695-712.
- Stancheva-Todorova, E. (2020). The knowledge and skills profile of accountant 4.0. *Horizons-International Scientific Journal*, 25(2), 79–95.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Edition, Harper and Row, New York.
- Zhang, Y., Xiong, F., Xie, Y., Fan, X., & Gu, H. (2020). The impact of artificial intelligence and blockchain on the accounting profession. *Ieee Access*, 8, 110461–110477.